

Anatoli Serdjukov (Krasnodar, Rússia, 1962), ministre de Defensa rus, parla sobre les relacions del seu país amb l'OTAN i la possibilitat de treballar conjuntament en la construcció d'una defensa antimíssils a Europa.

Senyor ministre, vint anys després de la fi de la guerra freda encara queda una qüestió sense resoldre, l'actitud de Rússia cap a l'OTAN. Actualment hi ha esperances que a final de novembre el president rus viatge a Lisboa a la cimera de l'OTAN. Aquest esdeveniment és un èxit?

—Sí, esperem que aquest encontre done un nou impuls a les relacions entre Rússia i l'OTAN.

—Com podria ser aquesta nova relació?

—Hi va haver un refredament després dels esdeveniments de l'agost...

—...us referiu al conflicte entre Rússia i Geòrgia l'agost del 2008...

—...però ara tornem a parlar; al nivell del cap de l'Estat Major, del ministre de Defensa, del ministre d'Afers Estrangers. I treballem de nou junts en la lluita contra la pirateria marítima, en la formació d'especialistes i en les maniobres militars.

—És cert que Rússia ja no veu l'OTAN com un enemic?

—Vull partir de la base que en un futur pròxim ens considerarem companys.

—Tanmateix, Rússia acaba d'augmentar enormement el pressupost militar i vol duplicar amb rapidesa les despeses per a armes noves. Amb aquest propòsit exigeixen vint milions de rubles fins el 2020, és a dir, 476.000 milions d'euros. Per qui se sent encara amenaçada Rússia?

—El perill més important és el terrorisme. A més, ens inquieta el lliurament de tecnologies per a armes nuclears, químiques i biològiques. I, naturalment, això significa l'aproximació de l'OTAN a les fronteres russes, l'expansió cap a l'est, una amenaça militar per al nostre país. Respecte a les nostres armes, els darrers anys l'exèrcit rus no ha adquirit cap material militar modern, la major part de l'armament és antiquat.

—El president Barack Obama ha

“No veig cap necessitat d'entrar a l'OTAN”

Segons el ministre de Defensa rus, es va repreneix la relació entre el seu país i l'OTAN, que ara treballen plegats en la lluita contra la pirateria marítima i en la formació d'especialistes.

donat carpetada al pla dels EUA de construir amb Polònia i Txetxènia una defensa antimíssils a Europa —per a la defensa dels míssils d'abast

mitjà de l'Iran. Ara l'OTAN ha de construir un escut conjunt amb míssils d'abast més curt. El sistema de radar corresponent ja no podria

Anatoli Serdjukov constata que Rússia i els Estats Units estan d'acord en les valoracions polítiques de l'Iran, si bé mantenen diferències respecte

agafar el territori rus fins als Urals. Us tranquil·litza aquesta idea?

—Evidentment, ens alegra aquesta decisió del president. Nosaltres havíem fet diverses propostes pròpies. Això no obstant, l'objectiu més important en aquest moment és definir els perills reals per a Europa. I, en segon lloc, que Rússia siga un membre amb els mateixos drets. A partir d'aqueix moment es podrà construir una defensa antimíssils que satisfaga totes les parts. També parlarem sobre això a Lisboa.

—Com us imagineu aquest escut amb més detall?

—Us torne a dir que en primer lloc hem de definir els perills reals, llavors podrem parlar de qüestions tècniques. Actualment, els desafiaments i els perills de totes dues bandes s'avaluen de manera molt diferent.

—Us referiu a l'Iran i els seus míssils d'abast mitjà?

—En les valoracions polítiques estem completament l'un al costat de l'altre. Malgrat això, es tracta de les

possibilitats tècniques, no compartim tots els punts de vista d'occident respecte a les possibilitats del programa atòmic iranià.

—Amb "igualtat de dret" també us referiu al fet que un oficial rus pitjaria el botó juntament amb un col·lega de l'OTAN quan s'aproximara un míssil?

—Hem de compartir tota la informació necessària per a esbrinar si la posició real coincideix amb les dades del nostre radar i amb les de les esta-

a les possibilitats del programa atòmic iranià.

cions d'observació situades a Europa o en unes altres parts del món.

—Els plans dels nord-americans, en realitat, han avançat molt. Parlen de quatre etapes durant les quals instal·laran a Europa els seus míssils de defensa SM3. En el fons també saben on han planejat d'establir un equip de radar a Turquia. Sembla que no esperen que Rússia declare que està preparada per al treball conjunt.

—Si els nostres temors no es tenen en compte, ho hauríem de considerar

com un acte de menyspreu cap a la Federació Russa; i hauríem de reaccionar en conseqüència.

—**Anant al gra, voleu dir que llavors tornariu a l'escenari anterior i instal·laríeu míssils Iskander moderns a la regió de Kaliningrad?**

—D'aquesta manera ho hauria anunciat el president Medvedev fa dos anys, quan els nord-americans volien instal·lar l'escut antimíssils a Polònia i Txetxènia. Gràcies a Déu no va arribar aqueix moment. Ara hem de trobar una alternativa a l'escut antimíssils acceptable per a tots.

—**A Rússia hi ha molts escèptics, també entre els militars, que rebutgen un acostament a l'OTAN. Podreu dissipar aquesta oposició?**

—Sóc optimista perquè hi ha voluntat política. Moltes persones tampoc no creien en el nou tractat START sobre la reducció d'armament estratègic i, això no obstant, hem aconseguit de signar-lo enguany.

—**L'anterior ministre de Defensa alemany, Volker Rühle, va recomanar l'ingrés de Rússia a l'OTAN. Podeu imaginar el vostre país com un membre d'una organització que es va crear per a defensar-se dels atacs de Moscou?**

—Aquesta idea arriba massa prompte. No hi veig cap necessitat, si més no, en un futur pròxim. Hauríem de consolidar el treball conjunt; de moment amb això n'hi ha prou. De la mateixa manera que fem amb el trànsit de béns civils i militars de l'OTAN a través del nostre territori en direcció a l'Afganistan.

—**A l'Afganistan es destaca que occident tampoc no és capaç de pacificar el país, que, com li va passar antigament a la Unió Soviètica, se n'ha d'anar sense haver aconseguit res. Aleshores, hi ha una amenaça sobre la inestabilització de la zona central d'Àsia, els vostre veïnat directe?**

—Espere que les tropes pacificadores occidentals no es retiraran abans d'haver aconseguit el seu objectiu. Seguim molt de prop els esdeveniments a l'Afganistan i intercanviem amb els nord-americans les nostres experiències. Una retirada de les tropes a l'Afganistan repercutiria en la zona de l'Àsia central; de quina manera és

una qüestió que actualment no ens podem ni imaginar. Per aquest motiu volem ajudar occident, entre més coses amb helicòpters, qüestió que discutim actualment. Es tracta de diverses dotzenes de Mi-17 que l'OTAN ens vol comprar.

—**Ací, en aquesta sala, ja han segut ministres de Defensa soviètics que han fracassat a causa de l'Afganistan. Per què haurien de tenir-hi èxit justament els occidentals, a l'Hindu Kush?**

—Un dia vam reconèixer que no es podia solucionar el problema. Per aquest motiu el 1989 vam retirar l'exèrcit de l'Afganistan. Ja vam advertir al començament de l'operació de l'OTAN que seria molt complicada i que les forces armades que hi havien enviat en un primer moment no serien suficients. La Unió Soviètica tenia més de 100.000 homes *in situ*, prou preparats i en disposició de lluitar, i tanmateix va fracassar. Occident també ha d'entendre que l'Afganistan no és un problema purament militar, hauria de prendre en consideració les nostres experiències.

—**El tractat de coalició del govern d'Alemanya diu que les darreres armes atòmiques nord-americanes han de desaparèixer del país. L'OTAN i Washington s'hi neguen. Apel·len al fet que Rússia encara té moltes armes atòmiques tàctiques a la part europea del vostre país. Us sembla que hi ha cap oportunitat d'arribar a tenir una Europa lliure d'armes atòmiques?**

—Ara és prematur tractar d'aquesta qüestió.

—**Ens voldríeu revelar quantes armes atòmiques tàctiques són en possessió de Rússia? Occident estima que són unes 2.000.**

—Es diuen moltes coses.

—**Fa dos anys, el vostre anterior suplent es va queixar que l'exèrcit rus estava al nivell dels anys 60 o 70. De llavors ençà, heu impulsat la transformació de l'exèrcit. Quin és el nucli de la vostra reforma?**

—Tots els exèrcits s'han de continuar adaptant a les situacions d'amenaça reals i als nous desafiaments. Partim de la base que les amenaces actuals per a Rússia són mínimes. Per aquesta raó, el president Dmitri Medvedev ha

“Les amenaces per a Rússia són mínimes. Per això, el president Medvedev vol limitar les forces armades a un milió d’homes”

decidit de limitar les forces armades a un milió d’homes fins el 2016.

—**Dels cinc milions anteriors.**

—Tenim una desproporció greu, hi ha massa oficials i molt pocs sots-oficials i soldats. Cada soldat ascendia a oficial, mentre que als exèrcits europeus la proporció d’oficials és entre un 6% i un 9%. A conseqüència d’això, algunes unitats no estaven preparades per al combat. Hem canviat aquesta situació. El segon objectiu és el reequipament de l’exèrcit, per al qual necessitem aquests vint milions de rubles.

—**Com preteneu controlar la corrupció a l’exèrcit amb una xifra tan elevada?**

—Sobre aquesta qüestió he canviat impressions amb el ministre de Defensa dels EUA, Robert Gates. Tot exèrcit, o si més no el nord-americà i el rus,

en representen cap excepció. Tanmateix, ja hem canviat profundament la situació. Ens esforcem per contenir al màxim la corrupció dins l’exèrcit.

—**Què heu aconseguit concretament?**

—L’exèrcit és una organització tancada. Això implica que alguns militars se senten excessivament segurs. A més a més, l’administració central estava estufada per damunt dels límits del sentit comú. Nosaltres l’hem escurçada a una cinquena part. Hi havia massa nivells de decisió, més de deu. Ara n’hi ha tres.

—**És aquesta la causa de l’oposició de l’exèrcit a la reforma?**

—És clar que sí. A qui li agrada que l’acomiadem? D’ací a tres anys haurem disminuït el cos d’oficials fins a 150.000 homes. Al mateix temps, farem l’ofici més atractiu, proporcionant

“El nostre objectiu és tenir un exèrcit professional. Això no obstant, encara no ens ho podem permetre”

és atacat per dues malalties: els costos dels sistemes d’armament augmenten constantment i els terminis dels contractes s’incompleixen contínuament. Per aquest motiu hem creat un mecanisme de control, i l’any vinent entrarà en funcionament una nova agència per a l’obtenció d’armament. Hi haurà experts que treballaran per a assegurar la transparència en la compra d’armes. Res de militars ni de representants de la indústria armamentística.

—**Des de fa anys que es considera que l’exèrcit de Rússia és corrupte: els fons per a la construcció d’habitatges es destinen a unes altres finalitats i durant la guerra de Txetxènia les unitats venien armes als lluitadors clandestins. Realment es pot reformar un exèrcit com aquest?**

—La corrupció és un problema de tota la societat; les forces armades no

també un salari més elevat. La força d’atracció de l’exèrcit havia arribat al punt més baix.

—**En alguns altres països, a l’exèrcit li agrada donar un colp d’estat en aquestes situacions.**

—No em fa por. No precipitem res.

—**Heu escurçat el servei militar obligatori de 24 mesos a 12. Rússia aspira a tenir un exèrcit professional?**

—Aquest és el nostre objectiu. Això no obstant, encara no ens ho podem permetre.

—**El ministre de Defensa alemany vol interrompre el servei militar obligatori perquè resulta massa car. Vosaltres de moment el voleu mantenir perquè, en la vostra opinió, un exèrcit professional costa massa diners. Com poden ser compatibles totes dues opcions?**

—És clar que un exèrcit que es basa en un servei militar obligatori és més barat que no un exèrcit professional. Únicament cal pensar en l’allotjament i la paga dels soldats professionals. És més important, però, el fet que el servei militar obligatori permet de formar la població per a un cas d’emergència.

—**Trenqueu la tradició soviètica de produir totes les armes pròpies i ara voleu encomanar portahelicòpters a França; a Israel ja li heu comprat avions no tripulats. Rússia no es troba en condicions de produir tècniques armamentístiques modernes?**

—Rússia pot fabricar els sistemes armamentístics més complicats. Però és més fàcil, més barat i més ràpid comprar-ne al mercat mundial. Els darrers vint anys la nostra indústria s’ha quedat darrere els països capdavanters en alguns sectors. Comprem els portahelicòpters juntament amb la documentació tècnica per poder fabricar-los després a territori rus.

—**Ens reveleu on voleu col·locar els avions no tripulats provinents d’Israel?**

—A les forces armades.

—**Podeu ser un poc més concret?**

—Només hem comprat un nombre reduït d’unitats, per als centres de formació. Volem provar on els podem situar. A primera línia amb l’exèrcit de terra i de reconeixement.

—**Només un civil pot posar de cap per avall l’exèrcit rus, com passa ara?**

—Jo sol no puc decidir res. Treballem com un equip, el cap de l’Estat Major i el meu suplent. Possiblement algunes coses són més fàcils per a mi perquè no estic lligat a determinades tradicions i costums militars. En certa manera observe els problemes des de fora, puc preguntar amb més facilitat per què no ho fem d’una altra manera.

—**Però un general no es pren seriosament cap civil.**

—Us puc assegurar que cap dels meus generals no em mira despectivament.

*Georg Mascolo, Christian Neef
i Matthias Schepp*

Traducció de Blanca Juan